СХВАЛЕНО
Протокол ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ
від «_28» **серпня 2026**р № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ від 01.09.2026 № 69-аг

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Рівненського ліцею «Колегіум» Рівненської міської ради

1. Загальні положення

1.1. Це Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Рівненського ліцею «Колегіум» (далі — Положення) визначає правила етичної поведінки, правові норми та засади дотримання академічної доброчесності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та вимірювання якості освіти в Рівненському ліцеї «Колегіум» (далі — Ліцей).

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про повну загальну середню освіту» (ст. 43), Закону України «Про авторське право і суміжні права» та Статуту Ліцею.

1.3. Дія цього Положення є обов'язковою для виконання всіма учасниками освітнього процесу Ліцею на всіх трьох рівнях повної загальної середньої освіти, що забезпечуються закладом: **початкової (1–4 класи), базової середньої (5–9 класи) та профільної середньої освіти (10–11 класи)**. Норми щодо академічної відповідальності та процедури розгляду порушень Комісією застосовуються до здобувачів освіти базового та профільного рівнів (5–11 класи), а також їхніх батьків або осіб, які їх замінюють. На рівні початкової освіти (1–4 класи) правила академічної доброчесності впроваджуються у формі просвітницької роботи та формування етичних цінностей під керівництвом класоводів

2. Ціннісні орієнтири та принципи академічної доброчесності

2.1. Освітнє середовище Ліцею базується на фундаментальних цінностях, які є основою академічної доброчесності:

- **Чесність** — усвідомлений вибір на користь правдивого представлення результатів власної праці, повна відмова від будь-яких форм обману, фальсифікацій та списування.
- **Взаємодовіра** — атмосфера відкритості та віри в чесність колег та учнів, що виключає необхідність тотального контролю.
- **Справедливість** — рівні умови для всіх учасників освітнього процесу та об'єктивне оцінювання результатів навчання виключно на основі встановлених Критеріїв оцінювання МОН України.
- **Повага** — шанобливе ставлення до інтелектуальних здобутків інших людей, визнання авторського права, а також тактовність у взаємодії між вчителями, учнями та батьками.
- **Відповідальність** — готовність особисто відповідати за якість самостійно виконаної роботи та приймати наслідки у разі порушення встановлених правил.

3. Правила реалізації та вимоги до учасників освітнього процесу

3.1. **Педагогічні працівники Ліцею забезпечують доброчесність через:**

- Посилання на джерела інформації (авторів, видання, вебсайти) у разі використання сторонніх ідей, презентацій, методичних розробок чи тестів під час підготовки та проведення уроків;
- Ознайомлення учнів з критеріями оцінювання перед початком вивчення теми або виконанням контрольних, лабораторних та проєктних робіт;
- Об'єктивне, прозоре та неупереджене оцінювання навчальних досягнень учнів без жодного прояву фаворитизму чи дискримінації;
- Надання вчасної та конструктивної допомоги учням для запобігання плагіату під час написання рефератів, проєктів та науково-дослідницьких робіт Малої академії наук (МАН);
- Особистий приклад чесності, високої моралі та професійної етики.
- **врахування вікових та психологічних особливостей учнів на різних рівнях освіти:** проведення превентивної роз'яснювальної роботи та ігрових занять із формування академічної чесності в початковій школі; навчання базових правил цитування та роботи з інформацією у 5–9-х классах; контроль за недопущенням плагіату та несанкціонованого використання ШІ під час профільного навчання та підготовки дослідницьких проєктів у 10–11-х классах.

3.2. **Здобувачі освіти (учні) Ліцею забезпечують доброчесність через:**

- Самостійне виконання всіх видів навчальних завдань, поточних, тематичних та підсумкових контрольних робіт, екзаменів;
- Коректне оформлення цитат та посилань на першоджерела в рефератах, індивідуальних проєктах та дослідницьких роботах;
- Відмову від використання під час уроків та контрольних заходів будь-яких несанкціонованих допоміжних матеріалів (шпаргалок, мобільних телефонів, навушників, смартгодинників тощо);
- Надання правдивої інформації вчителям та адміністрації щодо причин своєї відсутності на заняттях або невчасної здачі робіт.

4. Види порушень академічної доброчесності

4.1. Основними видами порушень академічної доброчесності в Ліцеї є:

- **Академічний плагіат** — повне або часткове використання чужих текстових матеріалів, графіки чи ідей без належного посилання на автора;
- **Списування** — копіювання відповідей, текстів чи розв'язків завдань у інших учнів, з друкованих чи електронних джерел (зокрема ГДЗ — готових домашніх завдань), використання гаджетів під час проведення оцінювання без дозволу вчителя;
- **Фабрикація та фальсифікація** — вигадування або підробка даних лабораторних дослідів, результатів опитувань чи оцінок у паперових/електронних журналах та щоденниках;
- **Обман** — надання завідомо неправдивих пояснень, медичних довідок, підробка підписів батьків або вчителів;
- **Несанкціоноване використання штучного інтелекту (ШІ)** — генерація навчальних текстів, есе чи розв'язків завдань за допомогою сервісів ШІ (на кшталт ChatGPT) і видача їх за власну творчу чи аналітичну працю, якщо інше не було прямо дозволено вчителем у межах навчального завдання;
- **Надання допомоги у списуванні** — свідома передача власних виконаних робіт чи відповідей іншим учням для їх подальшого оцінювання як самостійних.

5. Види та процедура притягнення до академічної відповідальності

5.1. Зафіксоване порушення академічної доброчесності є підставою для відмови в зарахуванні результату відповідного навчального завдання чи контрольного заходу.

5.2. **Щодо здобувачів освіти (учнів)** за рішенням вчителя або Комісії можуть застосовуватися такі академічні стягнення:

- Попередження (усне або письмове із занесенням запису до електронного щоденника);
- Повторне проходження оцінювання (виконання аналогічного за складністю варіанту контрольної роботи, тесту тощо);
- Повторне виконання навчального завдання (переписування реферату чи проєкту з урахуванням вимог до цитування);
- Позбавлення права брати участь у внутрішніх та виїзних олімпіадах, конкурсах, а також у конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт МАН поточного року;
- Зниження балу за ведення навчального проєкту чи індивідуальної роботи до мінімального у разі виявлення повного плагіату.

5.3. **Щодо педагогічних працівників** притягнення до відповідальності здійснюється відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту» та тягне за собою:

- Відмову в присвоєнні (або позбавлення) педагогічних звань та вищих кваліфікаційних категорій під час чергової чи позачергової атестації;
- Позбавлення права участі в роботі експертних груп, журі конкурсів «Учитель року», олімпіад;
- Дисциплінарну відповідальність (догана або звільнення) згідно з КЗпП України у разі систематичних грубих порушень (наприклад, фальсифікації оцінок в електронному журналі).

6. Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності

6.1. Комісія з питань академічної доброчесності Ліцею (далі — Комісія) є незалежним органом, який створюється для розгляду складних чи спірних питань, надання висновків та рекомендацій щодо наявності чи відсутності фактів порушень.

6.2. **Склад Комісії:**

- Комісія формується у кількості 5–7 осіб терміном на один навчальний рік;
- До складу входять: заступник директора з навчально-виховної роботи (голова Комісії), голова профспілкового комітету Ліцею, представники методичних об'єднань (2 особи), практичний психолог та голова учнівського самоврядування (1 особа);
- Персональний склад затверджується щорічно до 15 вересня наказом директора Ліцею.

6.3. **Порядок розгляду справ:**

1. Підставою для розгляду справи Комісією є письмова заява (доповідна записка) вчителя, учня, батьків або адміністрації Ліцею, подана протягом 3 робочих днів із моменту виявлення факту ймовірного порушення.
2. Комісія зобов'язана розглянути заяву протягом 7 робочих днів із дня її реєстрації.
3. Засідання Комісії є повноважним, якщо на ньому присутні не менше 2/3 її складу.
4. Особа, щодо якої розглядається питання (вчитель або учень разом із батьками), обов'язково запрошується на засідання і має право дати усні або письмові пояснення, надати докази своєї правоти. Відмова від надання пояснень не перешкоджає розгляду справи.
5. Рішення Комісії приймається відкритим або таємним (за рішенням членів Комісії) голосуванням простою більшістю голосів. У разі рівного розподілу голосів, голос голови Комісії є вирішальним.

6. Рішення Комісії оформлюється протоколом, який підписують голова та секретар, і має рекомендаційний характер для директора Ліцею. Остаточні заходи впливу затверджуються наказом керівника закладу.

7. Порядок апеляції

7.1. Учасник освітнього процесу, який притягається до відповідальності, має право оскаржити рішення вчителя чи рекомендації Комісії.

7.2. Апеляційна заява подається в письмовій формі на ім'я директора Ліцею протягом 3 робочих днів із моменту ознайомлення з відповідним рішенням чи оцінкою.

7.3. Директор Ліцею розглядає апеляційну заяву протягом 5 робочих днів, за потреби залучаючи незалежних експертів (вчителів того самого профілю з інших навчальних закладів або методистів) для перевірки об’єктивності висновків.

8. Прикінцеві положення

8.1. Це Положення набуває чинності з дня його затвердження наказом директора Ліцею після схвалення Педагогічною радою.

8.2. Ознайомлення учнів та батьків із нормами цього Положення проводиться на початку кожного навчального року під час перших виховних годин та батьківських зборів (з фіксацією у відповідних протоколах), а також шляхом обов'язкового оприлюднення документа на офіційному вебсайті Ліцею.